SEY
SUOMEN ELÄINSUOJELU

23.9.2020

Eduskunnan ympäristövaliokunnalle

SEY Suomen eläinsuojelun lausunto komission tiedonantoon Pellolta pöytään -strategiasta

SEY suhtautuu myönteisesti Pellolta pöytään -strategian tavoitteisiin. Pellolta pöytään -strategia tarjoaa tilaisuuden suojella paremmin ihmisten ja eläinten terveyttä ja hyvinvointia sekä luonnon monimuotoisuutta.

Eläinten hyvinvointilainsäädännön uudistaminen EU:ssa on tauolla jo vuosien ajan, joten SEY on tyytyväinen, että Euroopan komissio on sitoutunut lainsäädännön uudistamiseen, laajentamiseen ja parempaan toimeenpanoon. Pidämme tervetulleena myös sitä, että komission näkemyksen mukaan kasvipohjainen ruokavalio ja lihan kulutuksen vähentäminen ovat tärkeitä tekijöitä sekä ihmisten terveyden että ruokajärjestelmämme kestävyyden kannalta.

Strategiaa valmistellessaan komission ollut välttämätöntä ottaa huomioon koronavirustauti COVID-19:n aiheuttama maailmanlaajuinen kriisi. Yli 70 prosenttia tartuntataudeista on peräisin eläimistä, eikä koronavirustauti ole poikkeus. Ihminen valtaa jatkuvasti enemmän maa-alaa maatalouden ja erityisesti intensiivisen tehomaatalouden käyttöön, mikä kaventaa luonnonvaraisten eläinlajien elinympäristöä ja köyhdyttää biodiversiteettiä. Eläinten pitämiseen perustuvan maatalouden tehostamisen seurauksena kontaktit tuotantoeläinten, luonnonvaraisten eläinten, ihmisten ja koko ekosysteemin välillä ovat lisääntyneet.

EU:ssa pidetään miljardeja tuotantoeläimiä intensiivisen tehomaatalouden olosuhteissa, mikä kasvattaa zoonoottisten tautien kehittymisen ja leviämisen riskiä. Näitä tauteja on jatkossa yhä vaikeampaa hoitaa, sillä antibioottien liikakäyttö intensiivisessä tehomaataloudessa muualla Euroopassa on lisännyt antibiooteille vastustuskykyisten mikrobien kantoja. Antibioottiresistenssi yleistyy EU:ssa siitä huolimatta, että antibioottien käyttöä tuotantoeläimillä on pyritty vähentämään.

SEY nostaa esiin merkittävät strategian tavoitteet:

- Eläinten hyvinvointia koskevaa lainsäädäntöä, muun muassa kuljetus- ja teurastusasetus, uudistetaan ja standardeja parannetaan. Myös muun lainsäädännön, kuten broileri- ja sikadirektiivin, uudistaminen on mahdollista. SEYn tavoitteena on, että tässä yhteydessä EU luo myös nautojen ja kalojen hyvinvointia koskevaa lainsäädäntöä ja että tuotantoeläinten kasvattaminen häkissä tullaan kieltämään.

- Komissio näkee lihankulutuksen vähentämisen tärkeänä tekijänä tavoitteiden saavuttamiseksi. Kasvipohjaisen ruoan lisääminen ja lihankulutuksen vähentäminen nähdään keinoina edistää terveyttä ja tukea kestävää ruokajärjestelmää. Tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman Horizon Europen rahoituskohteiksi esitetään lihankorvikkeita.

- Komissio aikoo arvioida EU:n myöntämiä tukia maataloustuotteiden menekinedistämiselle, jotta tuilla jatkossa edistetään kestävää tuotantoa ja kulutusta ja vastataan muuttuvien ruokavalioiden tarpeisiin. Odotamme, että arvioinnin tuloksena komissio linjaa, että menekinedistämistukea ei tule suunnata lihalle ja eläinkunnan tuotteille.

- Strategia tunnistaa mikrobilääkkeiden merkityksen antibioottiresistenssin kehittymisessä ja tähtää siihen, että mikrobilääkkeiden myynti eläintuotantoa ja vesiviljelyä varten vähenee 50 prosenttia vuoteen 2030 mennessä. Mikrobilääkkeitä liikakäytetään intensiivisessä tehomaataloudessa Euroopassa. EU:n tulee SEYn näkemyksen mukaan edistää mikrobilääkkeiden täsmällistä käyttöä EU:ssa ja koko maailmassa.

- Strategia yhdistää tulevan Vesiviljelystrategian eläinten hyvinvointia koskevan lainsäädännön uudistamiseen. Strategian mukaan levän tuotantoa tullaan tukemaan, minkä tavoitteena on kehittää merkittävä, eläinproteiinille vaihtoehtoinen proteiinin lähde.

- Komissio tarkastelee vaihtoehtoja eläinten hyvinvointimerkinnäksi.

Pellolta pöytään -strategian toteutuksessa on SEYn näkemyksen mukaan otettava huomioon seuraavaa:

Eläinten hyvinvointi tulee sisällyttää strategiaan keskeiseksi keinoksi tavoitteiden saavuttamiseksi. Kestävän ruoantuotannon puitelain tulee vähentää riippuvuutta teollisesta eläintuotannosta. Pellolta pöytään -strategian tulee ottaa huomioon intensiivisen eläintuotannon merkitys zoonoosien leviämisessä. Komission tulee nostaa prioriteettilistalla korkealle intensiivisestä tehomaataloudesta luopuminen sekä edistää monimuotoisempia ruokavalioita, jotka perustuvat palkokasvien käyttöön ihmisravintona.

Komission tulee tukea kulutuskäyttäytymisen muutosta siten, että tuotantoeläimet eivät jatkossa tuota suurinta osaa ravinnoksi käytettävästä proteiinista. Komission tulee edistää ja tukea kasviperäisten tuotteiden ja keinolihan innovaatioita.

Komission sitoutuminen uuteen, kestävään ruokajärjestelmään on tärkeää. On keskeistä, että tuottajia tuetaan taloudellisesti, jotta he voivat siirtyä ympäristö- ja eläinten hyvinvointikysymykset paremmin huomioon ottavaan ruoantuotantoon.

Komission tulee ottaa huomioon sekä eläinten hyvinvointitutkimuksen tulokset että EU-kansalaisten näkemys, jonka mukaan tuotantoeläinten hyvinvointia on parannettava ja tuotantoeläinten kasvattamisesta häkissä on luovuttava. Kuluttajien mahdollisuuksia saada tietoa elintarvikkeiden vaikutuksista eläinten hyvinvointiin tulee parantaa hyvinvointi- ja tuotantotapamerkinnöillä.

Komission tulee lopettaa elävien eläinten pitkät teuraskuljetukset ja edistää ruhojen, lihan ja perintöaineksen kuljetusta. Tämä parantaisi eläinten hyvinvointia, lyhentäisi matkaa pelloilta pöytään ja vähentäisi päästöjä.

Myös kansainvälisessä yhteistyössä ja kauppasopimuksissa eläinten hyvinvoinnin edistämisen tulee olla keskeisessä asemassa.

Eläintuotantoa tulisi harjoittaa vain silloin, kun se parantaa maaperän hedelmällisyyttä ja luonnon monimuotoisuutta ja kun eläinten lajityypilliset käyttäytymistarpeet pääsevät toteutumaan.

Strategiatekstistä ei käy ilmi, missä määrin komissio aikoo osallistaa kansalaiset ja muut sidosryhmät tulevaan toimintasuunnitelmaan. Läpinäkyvyys ja kansalaisten osallistaminen ovat tärkeässä roolissa strategian tavoitteiden saavuttamisessa.

Maria Lindqvist
toiminnanjohtaja (vs.)
SEY Suomen eläinsuojelu
050 371 2740
maria.lindqvist@sey.fi